

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős

Vértesi Arnold.

Szerkesztőség. Széchenyi-utca, Medgyesi-ház. 1762. sz.
Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámmal és mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

A legnagyobb lépés.

Budapest január 6.

Ha valahol, úgy ma nálunk Magyarországon van helyén a röpkemondás, melyet egy ismert államterfú talált fel: „csináljatok jó politikát s én viruló pénzügyeket teremtek nektek.“ És ha tévednénk s az idézett mondás megfordítva szólna: „adjatok jó pénzügyeket s én jó politikát csinállok nektek,“ akkor is éppen reánk illenek az, mert egy szerencsés összetalálkozás úgy hozza magával, hogy hazánk számára mind a kétőt egy és ugyanazon államférfiúnak kell ellátnia: a jó pénzügyeket és a jó politikát.

Wekerle a magyar állami működés tervére állította a valutarendezést s annak keresztülvitelével felteszi a koronát az ő érdeme által oly viruláshoz jutott magyar pénzügyekre. Ezzel azonban nemcsak egy, már önmagában felette becses reformot teremtett, mely a legjobban rendezett európai államok sorába emeli fel Magyarországot, hanem egyedül teszi lehetségessé azt is, hogy a többi újításteremtő reformok is a költségektől való félelem nélkül keresztülvitessenek, azok a reformok, melyeket programjára tüzött a Wekerle-kabinet s a melyeknek ke-

resztülviteléhez állását és reputációját kötötte.

Nem szabad csalódnak átengedni magunkat: az összes szándékba vett reformok nemcsak elvi és kulturai kérdést képeznek, hanem első sorban egy igen lényeges pénzkérdést. A polgári jegyzékek és állami anyakönyvek behozatala pénzbe fog kerülni, pénzbe fog kerülni a közigazgatás korszerűsítése, a hivatalnokok fizetésének rendezése pénzbe kerül már most. Ha állami zárszámadásaink évről-évre cselekvő felesleget mutatnak is fel, ha nem is lehet tagadni, hogy a tervezett adóreform, habár az adóknak csak igazságosabb elosztását, nem pedig emelését célozza, mindamelllett már az igazságos kiegyenlítés által erősíteni fogja a népegészségnek adófizető képességét s így közvetve mégis valószínűleg az adók bőségesebb befolyását eredményezi: mégsem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a reformok folytán felszaporodott rendszeres kiadások meglehetősen fel fogják emészteni az átlagos felesleget; másrészt pedig rettenetes igazságtalanság lenne félre ismerni, hogy éppen ezen feleslegeknek és Magyarországnak ezen feleslegek által a legmagasabbra fokozott hitelének, azaz Wekerle hasonlíthatatlanul genialis és szerencsés pénzügyi politikájának kell kö-

szönni, ha a valutarendezés tartós új évi terhek nélkül keresztülvitetik s általa a magyar pénzügyek állandósíthatók és ingadozások ellen biztosíthatók. Mit használ az adók legnagyobb befolyása, ha az, a mit az államnak és Magyarországnak közönségének kifelé kell fizetnie, pári és a legmagasabb ázsio közt ingadozik?

Igy kell a Rothschild-csoporttal ma kötött szerződések eredményét, akkor aztán el fogjuk ismerni azt is, minő érdemeket szereztek maguknak Magyarország körül báró Rothschild Albert és munkatársai. Becsületesen segítettek ők megmunkálni azt a földet, melyen teljes fényben és szerencsésjében érvényesülhetett Wekerle lángeszze. Még néhány nap, és a világpiacra fog lépni a csoport a magyar konverzióval, a világpiac pedig minden kétség nélkül óriási túljegyzéssel fog válaszolni a hozzá intézett felhívásra.

Ez lesz 1893-ban az első reformatori diadala a kabinetnek és utána nem sokára következik majd a diadal az egyházpolitikai téren is. Abban az erős meggyőződésben vagyunk, hogy ha majd a polgári házasságra vonatkozó törvényes szabályok konkrét foglalatát ismert lesz, kettészakad s mint a polyva elszáll a te-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Kerestetik egy tökéletes asszony.

— Sebesi Jób előadása a debreczeni „Csokonai-kör“ 1893. január 6-iki estélyén. —

A „Teheráni Közlöny“ című hivatalos lap szerkesztője egy néhány emberöltővel a Megváltó születése előtt, a következő legmagasabb hirdetést iktatta be a lapba;

„Ő felsége, dicsőségesen uralkodó urunk és királyunk

Vénbolondász; —

Öcsése a napnak, bátyja a holdnak, unokája hosszukezü, kurtaeszű Artaxerxesnek, apja nagyapja, szépapja számos nevelt, nevekűdő és neveetlen hercegnék és hercegnőnek, ez idő szerint Persia legkegyelmesebb ura, megcsömörölvén attól a teméntelen gyarlóságtól, a mit az asszonyok ayújtottak neki, — nehéz nyavalyába esék, melyből mindezideig hiába próbálták gyógyítani a bi.odalom összes orvosai, kuruzsolói és bábái.

Legkegyelmesebb urunk nagyon beteg.

Mint utolsó eszközt tehát megpróbálni hártározta diarbekiri jósnő által ajánlt szert, mely szerint ő felségét meuten elhagyandja a nehéz nyavalya, mihelyest ajkait egy tökéletes asszony c ökja érinti.

Felhívataknak tehát mindazok a hölgyek, a kik tökéleteseknek hiszik magukat, hogy a királyi udvar szolgálattévő kamarásánál a déli órákban jelentkezzenek.

A ki valóban tökéletes találna lenni közülök, és meggyógyitná csökja a királyt, jutalmul kérhet azt, a mit akar.

Ha pedig valami férfi vezetné az udvarmesteri hivatalt ilyen hölgy nyomába, jutalmul a tarkateve rendet s kívánsága szerint birtokot, hivatalt, vasuti koncessziót, királyi tanácsoságot nyerend.

Kelt stb “

(Aláírás olvashatlan.)

És megindult erre a népvándorlás.

Rendeteg Persiának valamennyi férfia s foglalkozást üző asszony-embere vala, omlott valamennyi a fő- és székvárosba, készen áldozatul dobni egy-egy torró c öket Vénbolondásznak, jobb nem létében, Persia legkegyelmesebb királyának egészségéért.

Jöttek egymásután belátbatatlan tömegben az író és művésznök, képes lapok talány-megfejtői, ismert nevek a divatlapok rózsaborítékáról, postás, távirás, vasutas kisasszonyok.

A csökök elcsattantak — és ő felségét csak kinozta tovább a nehéz kór.

Az asszonyoknak másik kategóriája kezdődött.

Csillag és koronás arany érdemkeresztű nők, a jótékonycélu nőegyesületek elnökei, pénztárosai, választmányi tagjai, majd éltető lelkei a politikai és irodalmi szalonoknak; nem maradtak el a jótékonycélu műkedvelői előadások és tableauxok virágai sem, magával hozva mindenik azokat a lapokat, melyekben földicsértetett a jótékony cél érdekében kifejtett elragadó művészete; de csökjaik ezeknek is kárba mentek.

Majd jött a hölgyek tudós világa. — Női orvosok, tanárnők, nevelőintézetek tulajdonosai, tanítónők, akik érinték illő pedantériával a fölséges fakó ajkakat; de a betegség csak megmaradt.

A bálkirálynők következtek volna, de ezeket a főudvarmesteri hivatal saját szakálára és tapasztalata alapján eltiltotta a királytól, mondván, hogy ezek közt nincs tökéletes.

Ő felsége már szép időt ért meg, idegenen fiatalon lépett a trónra, sohasem idegenkedett az asszonyoktól, s azok se vonták meg kegyeiket tőle; de teljes életében a sok tökéletlen asszonytól nem kapott összesen annyi csöket, mint most egy pár nap alatt azoktól, a kik tökéleteseknek hittek magukat.

Már annyira volt, hogy a mint egy asszony közelített feléje, önkénytelenül azt a nótát kezdte dudolni: „Ha megcsököl, fáj, ez a piczi szájl!“

vegőben, semmivé porzik a hazugságok egész hálója, melyet a szenvedély font a szándékba vett reform körül.

Kijelentette Wekerle, hogy a kormány egyházi politikai javaslatai egyetlen hitelt sem fognak sérteni, tehát nem is fognak. Kijelentette továbbá hogy azoknak inkább az egyetértést fog kellenni megóvniok jövőző zavaroktól, így hát vissza is fogják azok hozni azt a békét, melyet néhány nagyravágyó zavar agitációja által.

A nép inkább hisz a világosságnak, melylyel Wekerle halad előtte, mint az árnyéknak, melyet néhány obscurans torjeszt.

Belföld.

A konverzió. Wekerle Sándor tegnap a Rothschild csoporttal folytatta tanácskozásait a konverzió tárgyában. A szerződés egyes pontjai újból megbeszéltek és természetesen főként azon pontoknál fejlődött ki nagyobb diskusszió amelyek tegnap részint azért tartottak függőben, mert azokra nézve megegyezés nem volt létre hozható, részben pedig azért, mert a Rothschild-csoport tagjai mindaddig, míg Rothschild b. személyesen meg nem jelen, az állásfoglalástól tartózkodtak. A legtöbb pontra nézve a megegyezés Wekerle miniszterelnök és a bankár-csoport közt létrejött, de lényeges az egész művelet megkötésére vagy esetleges meg nem kötésére döntő befolyással bíró pontok még függőben maradtak.

szakadás a függetlenségi pártban. A Budapesti Hírlap a helyzettel állítólag ösmerős forrásból azt írja, hogy a függetlenségi párt még mindig belső bajban szenved, még pedig a párt egyetértését komolyan fenyegető bajban. Ugyanis a függetlenségi és 48-as párt kebelében nincs meg az egyetértés az egyházi politikai kérdésekre nézve. A pártban Polónyi Géza h. szoboszlói képviselő (s vele egy frakció) nem fogadja el a polgári házasságot kikötések nélkül, hanem függővé teszi a katolikus autonómia létesítésétől. Polónyi és társai

a polgári házasság előtt követelik a katolikus autonómiát. Polónyi a lehető legnagyobb agitációt készül kifejteni katolikus szempontból s örvend annak, hogy teljesen szabad keze van. S minthogy a függetlenségi és 48-as párt protestáns tagjai minden kikötés nélkül a katolikus autonómia előzetes követelése nélkül elfogadják a polgári házasságot, a szélsőbalon Polónyi föllépése tolytán szakadásra kerül a dolog.

A sajtóügyi ker. közvádlokna, hogy eleget tehessenek az időszaki lapok tartalmának ellenőrzése tekintetében fennálló kötelességüknek s hogy a felmerülhető törvényszegések megtorlása céljából a szükséges lépéseket haladéktalanul megtehessek tudomással kell bírniok az időszaki lapok megjelenéséről már megindulásuk idejében s ismerniök kell azon egyéneket, a kik felelősségre vonhatók. A belügyminiszter utasította ennél fogva — az erdélyrészi törvényhatóságok kivételével — az alispánokat, illetőleg a városi törvényhatóságok polgármestereit, — hogy a hírlapok s folyóiratok megindítása tárgyában benyújtott nyilatkozatok tartalmát az illetékes sajtóbírói kerület közvádloi teendőit teljesítő kir. ügyészséggel esetről-esetre haladéktalanul közöljék.

A képviselőház kétfői ülésében, melynek napirendje már meg van állapítva, az állami költségvetés első fejezetét, az úgynevezett kisebb tárca-költségvetéseket veszi tárgyalás alá. Az udvartartás költségeinél s a rendelkezési alappal előreláthatólag több felszólalás lesz, azonban ennek dacára valószínű, hogy a belügyi tárca költségvetésének tárgyalásába is belemegy a ház, mielőtt a tisztviselői fizetéské. a képviselői napidij átalányra s a néptanítói fizetésekre vonatkozó törvényjavaslatok napirendre kerülhetnek. Mihelyt ez megtörténhetik, félbeszakítja a ház a budgetvitát s csak a most említett törvényjavaslatok elintézés után tér át a költségvetésnek folytatódó tárgyalására.

Külföld.

Az orosz czár megvesztegetve. A „Magyar Ujság” Párisból megbízható forrásból követhető rendkívül szenzációs telegramot kapta: Mohrenheim báró orosz nagykövet ma

dél előtt Brissonhoz, a parlamenti vizsgáló bizottság elnökéhez hajtott. Brisson a látogatás rendkívül meglepte. A nagykövet bizalmasan elmondta, hogy a Panama-társaságtól husz millió frankot kapott. De ez a pénz nem az ő lelkén szárad, mert a mint kézhez kapta, rögtön elküldte II. Sándor orosz czárnak, a ki a husz millió frankot az orosz éhínségek közt osztotta szét. A nagykövet meg is mutatta a hivatalos nyugtát, a melyet Oroszország czárja irt alá. A hír roppant izgatottságot keltett. Megdöbbenéssel olvassuk ezt a hírt. Idáig jutottunk volna? Hát már koronás fő, a kinek milliók sorsa van a gondjaira bízva, a ki az erényesség mintaképe kell, hogy legyen, már az is beletévedett ama posványba, a melynek korrupció a neve. II. Sándor czárnak nem szolgálhat mentségül az, hogy a husz millió frankot országa szegényei közt osztotta szét. Nem azért, mert jótékonyágának erkölcsstelenség volt a forrása. De meg tudjuk jól, hogy az orosz-francia szövetség megkötése azon időből datálódik, a mikor Oroszországban az éhínség a legféltelenebbül dühöngött. Franciaország kormánya megvásárolta a muszka szövetséget. Megvásárolta Panama pénzzel, becs telen pénzzel. E botrányos állapotokból csak egyetlen ut vezet a kibontakozáshoz; a forradalom utja. Ki tudja, nem állítják-e fel már holnap Páris piacán azt a guillotint, mely nyakát szegi a korrupciónak. Ki tudja, nem rúkkodik e meg holnap egész Európa a francia forradalom orkánjától. — A párisi lapok érthető okokból halogatnak e szenzációs botrányról.

A polgári házasság reformja Olaszországban. Míg a polgári házasságnak nálunk tervezett b-hozatala ellen féltelen izgatást indított a klérus egyrésze, addig Olaszországban ép most készül a polgári házasság reformja. — Az erre vonatkozó törvényjavaslatot az igazságügy-miniszter január 4-én terjesztette a kamara elé. „A t-javaslat szerint tilos a papoknak a házasságot összeesketni, mielőtt a házasság a polgári hatóság előtt jogérvényesen megkötött volna. Oly házaspárok, a kik csak egyháziilag keltek össze, 2000 lirai terjedő pénzbírságra, az a pap pedig, a ki a főnebb említett tilalom ellen vét, állásának és fizetésének elvesztésére ítéltetik.” Ime, mily kérlelhetlen szigorral szerez érvényt a katolikus Olaszor-

... és e közben mindegyre jelentkeztek az asszonyok. Most már a czirkusok művésznői, akrobatanők, bűvésznők stb. kezdtek jelentkezni, úgy hogy az udvar jónak látta beszüntetni a nyilvános fogadásokat s a tökéletes asszonyok kutatását a tudományos akadémiára bízni.

Hadd kinlódjanak a tudósok, — így okoskodék a főudvarmesteri hivatal; vagy tetszett volna nekik olyan szert találni ki, amitől meggyógyulna a király.

Az akadémia e feladat megoldását a „Fogtörténet és régészeti szakosztály”-ra bízta.

Hogyan járt el a jelzett szakosztály a kényes kérdés megoldásánál, arról nincsenek biztos adataim, nem igen van időm megfigyelni a titkos társaságok működését; annyit azonban tudok, hogy az akadémia által fölfedezett tizedik tökéletes asszony csókja után ő felsége az egész királyi tudományos akadémiát huszonötig vágatta.

A szakosztály e legmagasabb kitüntetést jegyzőkönyvbe iktatva azt határozta, hogy ezután a tökéletes nőket nem keresi az idősebb között, mert már ő felsége multjából is arra lehet következtetni, hogy legább ideáig a magas életkort ő sem tartotta az asszonyi tökéletesség szükséges alkotórészének.

Megbizatik tehát egy szűkebb bizottság, hogy huszonöt éven aluli tökéletes asszonyt keressen. Ha leány talál lenni az az asszony az se tulságos nagy baj, — csak tökéletes legyen.

Ekkor állott fel Okosiusz, az akadémia legvénebb bölcsésze s végigsimitva hófehér szakálát, tartott egy olyan dikeziót, melyből érteni lehetett, hogy boloniot csinál az akadémia, mert az ő kilenczven esztendei tapasztalata azt

öngja neki, hogy tökéletes asszony nincs, mint hogy az asszony mind tökéletlen, sőt, ha mégis van tökéletes asszony, akkor az csak a tökéletlenségben lehet tökéletes; ehez tartsa tehát magát további kutatásainál a tekintetes akadémia.

A tekintetes akadémia nagyot nézett s ezt a beszédet is, mint megfigyelendőt jegyzőkönyvbe iktatta.

E közben a szűkebb körű bizottság dolgozott s kutatásai eredményeként két tökéletes asszonyról szerzett tudomást.

Az egyik a ki Okosiusz szerint volt tökéletes, vala a teheráni színház harmadik primadonnája, a ki annyira tökéletes volt a tökéletlenségben, hogy még csak nem is jelentkezett, pedig már az egész kórus végigcsókolta a királyt. Azt mondta, hogy ő nem is akar tökéletes lenni.

A másik, kiről tudomást szerzett az a szűkebb körű bizottság, fenn lakott a tibeti hegyek közt, atyjával, magányosan s jótékonykíséggel, szelidsége híre bejárta az akkor ismert világot.

Az első tökéletes asszony, a teheráni primadonna, azt felelte a tudósoknak, hogy ő neki bizony semmi kedve véo királyoknak osztozni csókot, megvárja, míg egy fiatal király kerül a trónra.

A bölcs Okosiusz erre beült a bajusza alá s onnan mormogott ki ilyen formákat: A király nem gyógyul meg, mert ime akadt egy asszony, a ki tökéletes a tökéletlenségben s ez meg nem csókolja, ha pedig találak egy tökéletesre, az meg épen nem fogja megcsókolni, s ha mégis megcsókolja, attól sem gyógyul meg a király; — de ti azért csak kutassatok!

A tekintetes akadémia ezt a zsörtölődést is

felvette a jegyzőkönyvbe s elküldött egy három tagu küldöttséget a másik tökéletes asszony után.

Ha én most hivatott novellairó volnék igen szépen letudnám írni az utat, a vidéket Mayer vagy Brockhaus után, s betölthetnék vele még öt percet, de se unalmas nem akarok lenni a lehetőségig, se nem vindikálom magamnak az elbeszélő nevet. Ott kezdem hát, hogy a deputáció megérkezett az öreg Pillász házához, a ki penzióntus kereskedő és bölcsész volt egy személyben.

— Vártam reátok, — mondá a belépő három tudósnak — s egyuttal sajnálom, hogy bajotokon nem segíthetek.

Leányom Csilla, tegnap, jöttötök hírére elköltözött.

— Hová? — kérdé a legfiatalabb tudós, utána megyünk mi bárhová!

Az öreg Pillásznak megtelt a szeme könyvei s remegett a hangja

— Elköltözött! Oda ment, hol a nagyok nagysága, bölcsék bölcsessége, bolondok bolondsága — egyformán köd és pára.

Meghalt, hogy ne kelljen megcsókolnia a királyt.

— Szerette jegyesét egy pásztor fiút, az volt a hite, hogy ajkai még szájalomból sem érinthetnék más férfi arcát; hát meghalt.

Ott van, fönna a csillagokon fölül, oda vár minket...

És ez jól van így.

Szeretem hinni, hogy leányom tökéletes volt és Csilla ezt halálával bizonyította be, mert a nő csak szerelmében lehet nagy, szerelmében lehet tökéletes...

A hatalmas, nagy király pedig beteg maradt s ha élne, beteg lenne ma is, egész addig, míg ajkait egy tökéletes asszony csókja érinti.

számban, a pápa székhelyében, az állam a maga törvényeinek. Kétségtelen, hogy az olasz parlament mindkét háza elfogadja a javaslatot.

A klérus mozgalma.

E cím alatt ir vezércikket s érdekes történelmi áttekintést az „Egyetértés”, melyből közöljük a következő tanulmányos sorokat:

A katolikus klérus ügyes taktikával két tűz közé akarja szorítani a vallásügyi reformok híveit: egyfelől a katolikus főrendek hitbuzgalmára támaszkodik, másfelől a köznéppel könnyen felkelhető vallási fanatizmusára apellál. Az általa tervszerűen szított akció mindenestre komoly jelenség, melyet fitymálni nagy könnyelműség volna, de tévednek azok is, akik a papság mozgalmát hatásaiban tulbecsülik. Igen könnyű dolog a politikai kérdésekben járatan rétegeket valamely általuk el sem olvasott petíció aláírására rábírní, de azért az ilyen szinpadai hatásra számított mozgalom, melynek csak a vezetők mozognak és a nagy tömeg lomha és közbömbös marad, a nemzeti élet talajából fakadt, a tömegeket átjáró mozgalommal egybe sem vehető.

Nincs államférfi, a ki Magyarországon keresné a harcot a katolikus egyházzal. A „béke” jelszavát a magyar politikusok valóban inkább valószínűsítették meg a gyakorlatban, mint a harcra kedves egyház. Ezért nem jutott eszébe senkinek a papi vagyon lefoglalását követelni, a mit az 1848. XX. t. cz. sorok között kimondott.

Az állam békében éljen az egyházzal — ez a mi fő óhajtasunk — de csak tisztességes békében. Az állam nem adóközhathat és nem mondhat le azon elvről, melyet már 1834-ben hirdett egy kiváló konzervatív politikus, Desseffy Aurél, „Midőn különböző vallásos felekezetek érdekei jönnek összeütközésbe, akkor ha az egyik vagy másik dogmát választaná vezérelvül a törvényhozás, szükségképpen igazságtalannak kellene lenni.

A katolikus klérust mindenkor nagy hitbuzgalom jellemezte és vallási szempontból csak csodálkozó tisztelettel lehet e papság működésére tekinteni. De lehetetlen kíván, a ki a kértől a dogmatikus alap elhagyását követeli és a kör kvadraturáját kérészi, a ki olyan álamismpontból teljesen kielégítő vallásügyi reformot óhajt, a melyre az egyház minden pontban reáadhathja áldását.

A kör kvadraturájának kutatói pillantsanak vissza egy kissé a multban és látni fogják, hogy soha a magyar törvényhozás vallásügyi reformjainak létesítését a katolikus klérus beleegyezésétől függővé nem tette.

Midőn 1608-ban bezikkelyezték a bécsi békekötést, mely a protestánsok szabad vallásgyakorlatát biztosította a katolikus klérus, kivéve az egy Lépes Bálint veszprémi püspököt, hevesen tiltakozott.

Midőn 1647-ben bezikkelyezték a linzi békét, a katolikus klérus ismét tiltakozott.

Midőn 1719-ben törvénybe iktatták a protestánsok egyházi jogait, a klérus mostani agitációjához hasonló mozgalom járta át az országot. Az ö-szes egyházi rend nyolczvan világi politikussal egyesülve, Kolonich László kalocsai érseknél tiltakozó értekezletet tartott, a honnan a királyhoz felirat ment a törvényjavaslat ellen.

És mi történt? A bécsi békét bezikkelyezték, a linzi békét törvénybe iktatták, az 1791. XXVI. törvényzikket megalkották és az egyházi rend ellenmondását örökre érvénytelennek nyilvánították.

Hasonló véget ért a katolikus klérus azon mozgalma, mely a jelenlegi elkeresztelési kérdéssel feltűnően analog a vegyes házasság ügyében 1841-ben megkezdett mozgalom.

A római kuria hiába szította a tüzet, Pestmegye a pápai brévére kijelentette, hogy Rómától törvényt el nem fogad és magát a hercegprímást is vád alá helyezte.

És mi lett a vég? A klérus makacskodása szülte az 1844. t. cikket, mely szerint vegyes házasságok a protestáns pap előtt is köthetők.

Ha a katolikus klérus a régi nyomon halad és újra a dogmákat akarja érvényesíteni az állami törvényhozásban, a régi ösvényen kell haladnia a magyar államnak is, mely a szükséges reformok megalkotását sohasem tette egyházi dispencziótól függővé. A magyar állam békét akart az egyházzal, de csak tisztességes békét! A vesztes fél csak az egyház lehet, melynek jobb helyzete nincs sehol Európában, mint éppen minálunk.

Irodalom.

A „Debreczeni Protestáns Lap” új év óta megnagyobbodott alakban, új köntösbe öltözve és kibővült szerkesztőség vezetésével folytatja működését. Hetenként másfél iven, színes borítékban jelenik meg, csinosan kiállítva a „Csokonai” nyomda és kiadó részvény társaság által. A f. évi első szám gazdag és változatos tartalmú következő: T. Olvasóinkhoz. A szerkesztőség. — Boldog új esztendőt! Dicsőfi József. — Teendők a zsinat után. Theologus. — Alkalma gondolatok egyházpolitikai kérdésekben. Nagy Sándor. — Tárca: Uj-évi ének. Jámor Lajos. — Augusztin megtérése. Dézsi Lajos. Tanügy: Főiskolák. — Gymnasiumok. Sinka Sándor. Népoktatásügy. Orosz István. — Nyári legáció. V. Krüszelyi Bálint. — Közéletünk: Az aradi egyházköztség köréből. Nagy Sándor. — Irodalom. — Külföld. — Különlélek. — Hirdetés.

Félhomályban.

Csendes téli alkonyat van, a hó fehér világra hinti a sápadt fényt a vörösses hold. Es a mint a halvány fény átszűrődik szobám ablakán és keresztül tör a husos levelű fikus, a haragos zöld filodendrum és a szeszélyes növényű aloék sűrűségén, fantasztikus árnyképeket rajzol a szembem álló falra.

Főlszítom a kályha tüzeit és a megszáradt hasábok dorombolva lobbannak lángra. A kemence rostélyzatán áthatol a tűz fénye és ott vibrál, ott reszket szanaszét a kellemes félhomályt áraszt a késő alkonyatba. Csak a távolból ide verődő hangok zavarát, csak a tűz egyhangú zugását hallom, a mi kellemes félálomba ringat és édes ábrándképeket rajzolgat lelkembe.

Te jutsz eszembe édes! Ez az altató zsongás csodás erővel büvöli meg a képzeletet és életre kelti azokat az emlékeket, a melyekhez újra és újra visszatérünk. Azokat az emlékeket idéi fel, melyeket kiirthatatlanul vésett lelkünkbe a percz gyönyöre.

Te jutsz eszembe édes! És a szelid epedés édes dala szong füeimbe:

„Kis szobámban álmodozom felőled

Ölelnélek, csókolnák —

De távol vagyok tőled . . .”

E bus panasza vizhangja zendül meg lelkemben. Gyors képzeletem keresztül szárnyalja a tért, akaratomnak rabja lesz minden gondolatom és azok is feléd szállnak, körül röpködnek, veled vannak, susognak kedves szavakat az erős, szenvedélyes szerelemről; susognak büvös ígéretet a csók üdvéről beszélnek szelid me-rengéssel a forró ölelésről s aztán magukkal ragadnak téged is. Röpítnék felém, ide hoznak mellém. A mystikus félhomály helyett tündér fény ragyog s a külvilág zürzavaros hangját syrének büvös éneke váltja fel.

Erzem édes, hogy itt ülsz melletttem. Erzem lehelleddnek enyhe balsamát, hánom szavainak édes csengését, látom szemeidnek csillanó fényét. Kezed a kezemben; szíved szívémen. Erzed-e, hogy miként dobog az lázas vérem háborgásától? Erzed-e szenvedélyemnek viharát, a mely széttépi a köteles udvariasság hazug korlátait és megrabolja ajkad édes mézét . . .

Most előttem térdel és beszélek a szerelem nyelvén édes bohó szavakat, aztán felállok és megcsókolom sötét szemeidet, puha orcádat, fehér homlokodat. És mentől inkább akarom ottani égő szomjamat, annál szomjasaob lesznek majd megölellek édes és erősen szorítalak ma-

gamhoz; majd térdeimre veszek és játszom veled mint egy kis gyerekkel.

Megkérdem: szeretsz-e?

Megkérdesz: szeretlek-e?

Százszor kérdezem és százszor felelsz, százszor kérdezed és százszor felelek én. Milyen boldogsága, milyen üdve van e pillanatnak . . .

Lásd édes! — a csendes félhomályban így szállja meg lelkemet bohó ábrándok kéjes gyönyöre. Így kereslek fel én téged t az alkony óráiban, az éj csendjében a nap magános perczében és így vonz álmodozó lelkem magához, mert közeledben érzem a tavasz virulását, a nyár hevét és az ősz szelid költészetét, de nélkülül csak a pusztaság fárasztó egyformasága nehezül lelkemre, melynek nincs egyetlen vidám vonása.

Igy lesz egyidőre csendes lakásom fényes menyország, hol a szerelem szövi édes ábrándjának aranyos képeit, és rajzolgatja a te kedves arcodat.

Es ha megszünt a büvös álomkép: csak egy sóhaj marad, mi kellemből szakad és egy köny, a mely pilláimon reszket.

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapoként, d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreczeni távirda hivatalnál, január 6-án: boros, helyenként csapadék, enyhe.

Jégpálya a Margit fürdő telepén; használhatóságát kék-sárga zászló jelzi a piacz utcai Dragota háznál.

Séta hangverseny a Margit fürdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Jan. 7. Kefekötő ifjuság bálja a Koronában.

Jan. 7. Vőfélybál a Margit fürdőben.

Jan. 8. Hajtóvadászat a Halápon.

Jan. 8. Kefekötő munkások bálja a Koronában.

Jan. 11. Jogász táncestély a Bikában.

Jan. 14. Tízeltő bál a Margit fürdőben.

Jan. 14. Szabadelvű párt bálja a Bikában.

Jan. 15. Szabók bálja a Koronában.

Jan. 21. Polgári kör bálja a Bikában.

Jan. 21. Ács ifjuság bálja a Margit fürdőben.

Jan. 21. Függetl. kör bálja a Koronában.

Jan. 28. Jogász és tisztviselői kör közgyűlése délelőt.

Jan. 28. Gazdászok bálja a Bikában.

Jan. 28. Csizmadia ifjuság bálja a Koronában.

Jan. 29. Iparos kör bálja a Bikában.

Febr. 4. Ág. ev. filigrégyelet thea-estélye a Bikában.

Febr. 4. Kőműves ifjak bálja a Koronában.

Febr. 5. Kovács és kerékgyártó ifjak bálja a Koronában.

Febr. 11. Függetlenségi párt bálja a Koronában.

Febr. 11. E. m. k. e. bál a Bikában.

Febr. 12. E. m. k. e. főkegyeletének közgyűlése.

— Isteni tiszteletek. Az ev. ref. templomokban holnap következők prédikálnak: nagytemplomban Ladányi Gyula, kistemplomban Mindszenti Imre, új templomban Könyves Tóth Kálmán, ispotály templomban Elek István.

A Csokonai-kör felolvasó estélye tegnap igen szépen sikerült, a városháza nagyterme színültig megtelt, nagobbára hölgyekből álló közönséggel. A Csokonai-kör részéről megjelentek G é r e s y Kálmán és K o m l ó s s y Arthur alelnökök, (V é r t e s i Arnold elnököt betegség gátolta a megjelenésben), B a k o n y i Samu dr. és T ü d ö s János dr. titkárok. A közönség között ott láttuk P u k y Gyula kir. táblai elnököt, S z é l l Farkas táblai tanácselnököt, S á g y Gyula vasuti üzletvezetőt stb. A felolvasások igen szépen sikerültek. Elsőnek S e b e s i Jób vasuti

tisztviselő és hírlapíró olvasott fel sok szellemmel és humorral egy dolgozatot. e czimen: „Keresztetik egy tökéletes asszony“. Ezt lapunk mai tárcza rovatában közöljük. — A közönség zajosan megtapsolta a felolvasót. Utána Vikár Béla fővárosi tanár olvasott fel szemelvényeket északi, különösen finn költőktől, ezek között a „Piros Samu“ című gőzfürdőző kissé realiztikus rajz keltett legnagyobb hatást. A felolvasás, mely 5 órakor kezdődött, negyed 6 órakor már véget ért.

— **Gyermekgyilkos anya.** A szomszédos B. Ujvároson vérlázító kegyetlenséggel szabadult meg szerelmé gyümölcsétől egy Tóth Sára nevű leány, Lendvai Sándor rektor cselédje. — Folyó hó 3-dikára virradólag fű gyermeket szült s azt mindjárt azután beledobta az udvaron lévő kutba. A bűnös cselekedetet a házbeliek hamar észrevették és a vízbe dobott kisdedit horoggal próbálták kihálászni a kutból, de nem sikerült. Ez alatt jelentést tettek a községi elöljáróságnál s az épen ott időzött Ferenczy Elek főszolgabíró kiküldötte a rektor házához a segédjegyzőt. Ez a kutból kiszivattyuztatta a vizet s a kut fenekén megtalálták az új szülött véres hulláját begöngyölve egy rongydarabba jól kifejűdött, egészséges gyermek volt. A szivtelen bűnös anyát rögrön letartóztatták s mivel csak gyöngélgédő volt, kihallgatás után elzárták. Kihallgatáskor azt a naiv vallomást tette, hogy ő nem tudta, hogy gyermeket szült; hanem más valamit dobott a kutba. Az őrző bakter elől pedig következő éjjel háromszor próbált megszökni. A csecsemő hulláját felboncolták s megállapították, hogy a gyermek élve született s valószínűleg élve dobott a kutba.

— **Sikeres kísérletek a teatrophonnal.** A városi tanács kezdetben némi csekély nehézségeket támasztott tulajdonosának dr. Balkányi Miklós, a telefon vállalat, azon kérelme elé, engedtessek meg neki, hogy a színház és magán lakása között kizárólag tudományos czélból teatrophonnal, ezzel a színházi hangverseny éneket, zenét nagy távolságra elvezető ördögös masinával kísérleteket tegyen. Utóvégre a tanács a folyó színházi szezon tartamára az engedélyt mégis kiadta előzetl vagy két hónappal. Azóta hallgat a hira az electro technica e zsenialis találmányáról, — s Balkányi Miklós is hallgatja rajta t. i. a teatrophonon, oda ülve mellé magán lakásán egy kényelmes zsölye székbe Rónaszéki mókázó mondásait, R. Réthi Laura csattogó bájos énekét. — Sokáig azonban vagy épen semmit vagy csak nagyon keveset hallott. — De addig próbálta, igazította, változtatta a furcsa gépet, hogy ma már örömmel beszélte egyik interwiewoló munkatársunk előtt, mikép a gép bevált s ő valószínűleg még januárban abban a kellemes helyzetben lesz, hogy a nyilvánosság előtt is bemutathatja ezt a csodálatos dolgot. Erdekés, hogy Budapesten, Bcsben is épen most kísérleteznek a teatrophonnal. — Budapesten egy szünetedélyes matematikus már ki is számította, hogy a vidgatóban felállított gép annyi helyet tesz összekötve, hogyha pl. Barbi Alice bele énekel hát a többi gépek állomás helyein egyszerre akár 300 ezer ember hallgathatja.

— **A kereskedelmi alkalmazottak által alakított szándékolt betegsegélyző pénztár ügyében** keletkezett kamarai fölterjesztésre már válaszolt a kereskedelmi miniszter. A kért felüggesztő rendeletet törvényes alap hiányában ki nem adhatta; hanem felhívta a városi tanácsot, hogy a végleges határozathoz szükséges jelentést hozzá mielőbb terjessze föl.

— **A b. ujvárosi szolgabíró ügyforgalma.** Ferenczy Elek főszolgabíró kimutatást készítette hivatalának ügyforgalmáról az utolsó 10 évről vonatkozólag. E számok is a mellett argumentálnak, hogy nagy szükség van Hajdúvá-

megyében egy új járás kikerekítésére. Az ügyek száma évről-évre lavina módra nőtt és 10 év alatt csaknem megnégyszereződött. 1883-ban a főszolgabíróhoz 2108 közigazgatási, 585 katonai, 288 kihágási és 170 árva, összesen 3151 ügy darab érkezett, 1884-ben már csaknem kétszerre nagyobb volt a szám, mert 5554-re emelkedett; s ebben a közigazgatási és katonai ügyek segítettek. Némely esztendőben ezerral szaporodott előző évihez képest az akták halmaza, sőt 1891-ben a növekedés csaknem 2000 volt. 1892-ben az ügyforgalom így állott: közigazgatási 8752, katonai 2437 kihágási 645, árvaügyi 95 (1891-ben 209) összesen 11931. Tíz év alatt érkezett a hivatalba együtt 58893 közigazgatási, 14970 katonai, 4794 kihágási és 1860 árvaügyi, összesen 79917 ügydarab. A hivatal személyzete ez idő szerint 6 tagból áll.

— **A hadmentességi adok befizetésével** a pénzügyigazgató nincs melegegdedve 1892-re új kivetésként 7418 frt volt előírva, de csak 3934 frt fi ettetett be; ezért a hátralék az előző évekkel együtt 9712 frtra szaporodott. Ennél fogva a közigazgatási bizottság felhívta a polgármestert, hogy a városi végrehajtók ellen vizsgálatot indítson.

— **A debreczeni csődök következménye.** A Feischl Fülöp és fia debreczeni cég csődjével kapcsolatosan több budapesti hitelező csődöt kért a Sonnenberg M. D cég ellen. A budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék el is rendelte a csődöt Sonnenberg ellen. Tömeges gondnok Wittmann Mór dr. helyettese Wohl Lajos dr. lett. Csődbiztos Forrássy Ferencz dr. törv. bír. Bejelentési határidő márczius 28; felszámolási határidő április 27 és csődválasztmány választási határidő április 29.

— **Az álmósi munkáslázadásra** vonatkozólag, melyet a „Nagyvárad“ után kövöltük, következő helyreigazító sorokat kaptuk: Álmós 1893. jan. 5 én. Tekintetes szerkesztő ur! Beccses lapjának és a többi b.-pesti lapnak új évi számában „Munkáslázadás Álmóson“ cím alatt egy közlemény jelent meg, melyben személyemet illetőleg teljesen alaptalan és légből kapott állítások foglaltatnak és egy egészen jelentéktelen — az álmósi gazdaságomban alkalmazott napszámok között keletkezett — perpatvar sensationális esemény sőt néhány lap által szocialitikus mozgalomként feltüntetve. Az egészből csakis az igaz, hogy egyik munkás felügyelőm a dohányosmunkásokkal összeszó alközván, ezek őt bántalmazni kezdték, miről értesülvén, a rendet minden nehézség nélkül a helyszínen azonnal helyreállítottam. Ennél cselédségemnek, vagy bárki másnak segítségére nem is volt szükségem. Valótlan tehát, hogy a munkások ellenem fordultak, vagy hogy én előlük, vagy bárki elől valaha megfutamodtam volna. Hasonlóképen valótlanok az és képtelenségnek kell nyilvánítanom azon állítást, mintha én a „magyarokat“, tehát mint szívvel lélekkel magyar ember önmagamot is szidtam volna. Bzva a tekintetes szerkesztő ur lovagosságában, megvagyok győződve, hogy ezen helyreigazítást beccses lapjában mielőbb közölni méltóztatik. Teljes tisztelettel Eng l e n d e r Miklós.

— **Az épülő Debreczen.** Fenyéri Z á d o r Lajos kereskedő, a debreczeni kereskedő társulat elnöke 30,000 frtért megvásárolta Kossuth utca elején Gaszner Károly földszintes házat, melyben már 100 év óta áll fenn egy fűszerkereskedés. Zádor Lajos, mint hal juk, leromboltatja e kiérdemesült öreg házat s helyére még rébben az évben díszes emeletes házat épített.

— **Kisasszonyok egyesülete** alakult egy vidéki városban. Harmincz elkeseredett hangulatu honleány hirdette ki a harci jelszót, hogy sohasem maradjon férjhez. A kisasszonyok egyesületének tagja lehet minden nő, a ki tul van a 12-dik évről de nem több 18 évesnél. A ki öszintén meg meri vallani, hogy 18 éves elmult, az nem lehet tagja az egyesületnek az menjen férjhez. Czélja az egyesületnek: lángra lobbantani az aglegények szívét s amikor, mint az alapszabály mondja: e nyomonultak egyike már a mamával óhajtaná beszélni — őt irtalmatlanul kikoszorálni. Illetékes körök az egyesületnek fényes jövőt jó olnak.

— **Enyves kezű kis lány** állott tegnap a II. kerületi kapitány előtt. A gazdája mindenféle jóban részesítette, magával vitte őt Pozsonyba is a mit azzal hálált meg, hogy gazdájának attól az ismerősétől, a hova szállva voltak, elcsent egy sereg apróságot: ollót, gyűszűt, czer-nát sat. A gazdája mellényzsebéből hatosokat csent ki és ha valamiért küldték a boltba, mindig kevesebbet vásárolt. Mivelhogy a kicsike már elmult 12 éves, átszolgáltatták megbüntetés végett a kir ügyészségnek.

— **A középiskolai tanárok kongresszusára,** mely vasárnap tartatik meg Budapesten, a debreczeni főiskola képviselőjében dr. Balassa József és Har mat h Gergely tanárok ma felutaztak a fővárosba.

— **Bálrendező biottság ülés.** Az Emke hajdúvármegyei és Debreczen sz. kir. városi főlkja és a debreczeni jótékony négygyert által rendező bál tárgyában folyó évi Január hó 8-án Vasárnap d. e. 1/2 11 órakor Hajdúvármegye székházának nagytermében a rendezésre fölkerült urnók és urak értekezletet tartanak. A meghívókat gróf Kornis Zsigmondné és Veressné Szathmáry Teréz urnók irták alá.

— **A Högyes intézetnek** Debreczen a mult évben csak két pacienst szolgáltatott. Az egyik volt Nagy Lajosné, 31 éves asszony, a másik Szabó Róza ötödfél éves leány, a kiket az intézetben sikerrel oltottak be veszettség ellen és most már semmi bajuk.

— **Fehér holló.** Ery kis cselédleány az utcán talált egy felbotatlan levelet. Felbontotta és talált benne 20 forint. Azonnal felvitte a rendőrségre, a hol kézbesítették a tulajdonosának Keller Dávidnak, a ki a leányt illő jutalomban részesítette.

— **Katonasorshuzás** Az 1872-dik évben született hadkötelesekre nézve ma d. e. történt meg a sorshuzás Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöklété alatt. Jelen poltak Hajdu Ignác, Vecsey Viktor biz. tagok, Simonffy Gyula főszállásbiztos és Wagner György szállásbiztos. A hadkötelesek közül most szokatlannul nagy számmal jelentek meg; ezek maguk huztak sorsot. — Az I. korosztálybeliek száma 282, 18 önkéntesen kivül.

— **Hangverseny.** A katonazenekar a „Margit fürdőben“ szokott vasárnap hangversenyét a következő műsorral tartja meg: 1. Elléptetési induló, Sneidertól. 2. Nyitány Tell Vilmos operából Rossinitól. 3. Menyegzői keringő (új) Czapektól. 4. Dal a szerelemről Róthól (új). 5. Nagy ábránd a „Mignon“ operából Thomastól. 6. Bohóceztély, galopp (új) Komzáktól. 7. A vágy románca flótára Bachtól. 8. A szerencsefia, négyes Milöckertől. Egyveleg a Don Cézár operettéből Dollingertől.

— **Gyepmesteri telep építése.** A belügy-miniszter jóváhagyva a gyepmesteri telep költségét, a városi tanács elrendelte a telep építését s a mérnöki hivatal utasította az árlejtési föltételek elkészítésére. Ezek is már készen vannak, minél fogva jövő héten meghirdetik a zárt ajánlati versenyt. A gyepmesteri telep építési munkái következő összegekkel vannak előíranyozva: kőmives munka 10713,80, écs-munka 3553,13 asztalosmunka 669,03 lakatos m. 1044,00, bádogos m. 436,87, üveges m. 90,26; mázólo m. 173,50, vasneműek 881,82, összesen 17571,41 frt. E munkák akár együttesen akár munkanemenként külön-külön esetleg általány összeg mellett adatnak ki. Az ajánlatok febr. 13. d. n. 5 óráig adatik be a polgármesteri hivatalban. Az ajánlatok nyilvános felbontása febr. 14-én d. e. 10 órakor lesz.

— **Halálozások.** Résvétellel vettük az alábbi gyászjelentést, mely Ács Nagy Károly hajdúvármegyei pénztári ellenőr nejének, egy derék urnónek elhunytát tudatja: Bánatos szívvel jelentjük, szeretett nóm, illetve unokanővéremnek A c s N a g y K á r o l y n é, született Jeney Ilonának, életének 43-ik, boldog házasságának 13-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogult földi részei folyó hó 9-én, délután 2 órakor fognak az ev. ref. vallás szertartásai szerint Varga-utca 2182. sz. a. lakástól a czepléd-utcai új templomban tartandó rövid

ima után a czepléd-utcai sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat, ösmerőseinket és a közönséget meghívjuk. Debreczen, 1893. jan. 7. Férje: Acs Nagy Károly, unokanővére: Rásó Erzsébet, férjével Rásó Gyulával és gyermekeivel a többi rokonok nevében is. Béke lengjen hamvai felett! — Kaptunk egy másik gyászjelentést is, mely így szól: A. B. F. R. A. Fájdalomtól eliett szívvel tudatjuk, a felejtetetlen jó férj, apa, nagyapa és rokonnak néhai polgár **M i s k o l c z y I s t v á n n a** k életé 60-ik, boldog házasságának 40-ik évében, tolyó hó 6-án esteli fél 5 órakor hosszas betegség után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi részei tolyó hó 8-án d. u. 2 órakor fognak N.-szappanos utca 435. sz. háztól, a nagytemplomban tartandó szertartás után a Péterfiak temetőbe örök nyugalomra letétni, mely végtisztességtételre az elhunytak rokonait, ismerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1893. január hó 7-én. Bánatos özvegye: özv. Miskolczy Istvánné szül. Szilágyi Zsuzsánna. Gyermekei: István, nejjével Hornyák Máriaival és gyermekeivel, Juliánna férjével Csige Sándorral, Gábor nejjével Csamai Eszterrel és gyermekeivel, Eszter férjével Vátray Mihálylyal, Imre nejjével Koncz Máriaival és gyermekeivel, Mária, Id. Horváth Józsefné Miskolczy Éva, Horváth József nejjével és gyermekeivel, és számos rokonok nevében is. A temetést a „Kegyelet temetkezési intézet” rendezi.

— **Kiss Áron püspök betegsége** — orvosaink véleménye szerint — erősebb agyvértevelődés. A beteg állapota már a javulás útján van s remélhetőleg rövid időn teljes gyógyulással végződik.

— **Zilahi Gyula nősül.** Zsül ur, a mi volt kedves Zilahink megunta a legény életet; Hymen rózsalánczaira vágyik ő is. Mint velünk tudatja, eljegyezte Singhoffor Vilmát, a nemzeti zenede végzett növendékét. Legyen boldog mindig e két szerelmes szív frigyé.

— **Egyházi kögyülés.** Az ágost hitv. ev. egyház holnap vasárnap d. e. 11 órakor a templomban egyházi kögyülést tart, melyre az egyház tagjait meghívja az elnökség.

— **Debreczen személy és teheráru forgalma.** Debreczen város vasnti személy- és teheráru forgalmát az 1892. évben örvendetes szinben tüntetik fel a hiva'slos helyről kapott következő adatok, melyeket azzal a megjegyzéssel közölünk, hogy a zárjelbe tett számok az 1891-ik évre vonatkoznak: a főállomáson kiadatott 411,165 (349,136) személyjegy; feladatott 14,139 (17,575) tétel podgyász; a vásárféri állomáson kiadatott 75,344 (34,467) személyjegy; feladatott 971 (907) tétel podgyász. Kiadatott tehát a két állomáson összesen 486,609 (384,203) személyjegy. Az érkezett utzsok számát ugyanennyire tehetvén, a személyt forgalom majd **egymillió** utasból állott, míg 1891-ben 770 ezer volt az induló és érkező utasok száma. A teher és gyorsáru forgalomról most még csak az év 11 hónapjáról vannak adataink, január 1-től bezárólag nov. 30-ig Ezen idő alatt a főállomáson feladatott 16,030 tétel gyorsáru, 62,606 tétel teheráru, összesen 80,983 tonna súlylyal (egy tonna 10 métermázs.) Leadatott pedig 13,820 tétel gyorsáru, 55,001 tétel teheráru, 137,909 tonna súlylyal. A vásárféri állomáson feladatott 1167 tétel gyorsáru 3092 tétel teheráru 1925 tonna súlyban, leadatott 398 tétel gyorsáru, 1723 tétel teheráru 6877 tonna súlyban. A végösszegezést és összehasonlítást akkorra tartjuk fenn, mikor a száma dások az egész évről lezáratnak.

— **Házi ipar az iskolákban.** A megyei közigazgatási bizottság bizottságot küldött ki, mely megállapítsa azokat a házi ipari ágakat melyeket a népiskolákban meghonosítani lehetne. A bizottság tagjai **S á n d o r K á l m á n** elnök, **E ő t v ő s K á r o l y L a j o s** kir. tanfelügyelő, **K o v á c s L a j o s**, **P a d r a h S á n-**

d o r, L é v a y M á r t o n, S z ő l l ő s y I m r e. A bizottság memorándumot intéz a közigazgatási bizottsághoz.

— **Nélkülözhetetlen tisztviselők.** A városi tanács ma terjesztette föl a honvédelmi miniszterhez népfölkelésre kötelezett azon városi tisztviselők névjegyzékét, akik mozgósítás esetén a hadiszolgálat alul mint a közszolgálatban nélkülözhetelenek, fölmentendők.

— **Az utazó közönség és a vasuti hírlap elárúsítás.** A hírlap elárúsításnak egy régi és nagyon gyakran emlegetett betegsége szűnt meg az év fordulójával. Eddig ugyanis, a viszonyok által eléggé indokolt az a rossz szokás uralkodott mindenfelé, hogy a vasuti állomásokon az egyes hírlappéldányokért legalább is kétszeres árt követeltek az árusítók. Ezentul a Magyar kiviteli és csomagszállító részvénytársaság van feljogosítva — mint bérlő — a hírlapok árulására s az új bérlővel a kiadóhivataloknak sikerült olyan megállapodásra jutniok, hogy ezentul a hírlapok jelentékeny-n olcsóbb áron lesznek kaphatók a pályaudvarokon.

x **A meghülésekből** gyakran igen súlyos betegségek keletkezhetnek, ha kellő időben alkalmas szerek nem alkalmaztatnak. Mint rendkívül hatható szer a 25 év óta Richter féle Horgony-Pain Expeller név alatt forgalomba hozott bedörzsölés bizonyult. Csuz. kö-zvény, fejfájás stb. gyakran már az egyszeri bedörzsölés elegendő a fájdalmak mellőzésére. Ezen rég jó-nak bizonyult bedörzsölésnek egy háztár ásbán eem kellene hiányozni, már azért sem, mert majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kros üvegekben tehát nagyon olcsó. Mánthogy értéktelen utánzatok is léteznek ajánlatos a vételnél kifejezetten: „Richer i e Horgony-Pain Expellert kérni.

x **Megbízható gyógykezelés.** Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfúvódásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll féle seidlitzpor” használata által rövid idő mulva visszanyerik egészségüket. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. Az ár és rakár lapunk mai hirdetésében látható.

x **Mindenkinek** a ki csak köhög, kinek katarrhusa van, elnyálkásodott, ki szűk mellű vagy asthmában szenved, ajánljuk a „Senegakivonatot” a legjobb különlegesség, mely a bécsi simmeringi „Sas”-gyógyszertárban XI. Hauptstrasse 44 kapható.

Vegyes hírek.

* **Uj zsidóország.** Az oroszországi zsidó-üldözések következtében tavaly a zsidók telepítésének előmozdítása céljából egy bizottság alakult, mely a napokban tette közzé első évi jelentését. A bizottság elnöke Hirsch báró, közli, hogy az argentinai köztársaságban megvannak azok a föltek, melyek lehetségessé teszik a zsidóknak földművelőkkel való átváltoztatását. Az eddig alapított összes telepek 300,000 acre területet foglalnak el. Mauricio telep (72,500 acre Buenos Ayres tartományban, Moisesville (25,000 acre) Santa-Fé tartományban, a többi telepek pedig Entre-Rios tartományban fekszenek. Az összes telepeknek jó, egészséges ivóvízük és igen termékeny talajuk van. A telepesek eddig 180,000 acre földet tettek művelhetővé, Kanadában is megtelepítettek ugyan néhány száz családot, de azért mégis Argentínia látszik erre a célra legalkalmasabbnak. Hirsch bárónak egy ögynöke a napokban Szimferopolba utazott, hogy haterzer krimi zsidónak kivándorlását előkészítse.

* **Fősvénységéből fagytak meg.** Párisból különös esetet jelentenek: Kétt agg nővér, az egyik 74, a másik 76 éves, kiket fősvénységtől ismertek, a lakásban, hol már 9 év óta laktak a legnagyobb szűkösben, megfagytak. A mostani nagy hideg daczára sem nem fűtöttek, sem meleg ételt nem ettek. A bihetetlenül piszkos lakásban a rendőrség félmillió értékű értékpapirt s néhány rongyos rubát talált, de készpénzt csak keveset. Egy fiókban féltucat zsebkendő volt, mindeniken egy-egy czédula, melyen a használat sorrendje volt följegyezve.

* **A lövés biztossága.** Brauswetter János, hatvan éves szegedi műórás — oly szerkezetet talált föl, mely ha belevállik, korszakalkotó lesz a hadviselésben. Nem kevesebbről van szó, mint arról hogy ezután a puska ugyszólván maga süti el magát, fölő-legessé teszi a célzást és mégis biztosan talál. Brauswetter János bemutatta találmányát Bécsben, az arzenálban a technisch-administratívó comité előtt. — A találmány egy Mannlicherre vagy bármely fegyverre alkalmazható szerkezet, mely a puska agyában elhelyezett műszerkezetből és a külső mutatóból a fegyveragyon áll. A mutató tetszés szerinti távolságra állítható be. A fegyver mindaddig nem sül el, míg a cső nincs fölemelve a célzpontig; ekkor aztán magától sül el és a találás biztos, a mi kizárja a golyópazarlást. Az eddigi fegyvertechnikusok a töltés és lövés gyorsaságára törekedtek, Brauswetter pedig e mellett — a puska perczenkint százhuszat lö — elérte a célpont biztos találását. A föl-találó a belső szerkezet titkát mindaddig nem árulja el, míg a hadsereg nem fogadja el találmányát. Poroszországból már kapott ajánlatot. Érdekes különben, hogy jutott a szegedi órás arra a gondolatra, hogy bámulatos szerkezetjét föl-találja. Brauswetter szenvedélyes czéllövő, de mióta öregedni kezdett, szeme és keze elgyöngült, a minek következtében lövése már nem volt biztos. Ez okból éveken át gondolkozott azon, hogy föl-találjon oly szerkezetet, mely fölő-legessé teszi a célzást, de azért biztosítja a célpont eltalálását. Végre, mint az eredmény mutatja, törekvését fényes siker koronázta.

Színház.

A pénteki előadás most bérletfolyamban ment, mert az igazgató nem szándékszik virágvásárnap után nálunk játszani s a bérletet a péntekiek nélkül nem tudná lejátszani. — A „Huszársínyt” adták tuczat-előadásban, melyben **H u n y a d y** Jóska humora és **Ó r l e y** Flóra sikkes játéka volt az egyedüli oázis, no meg **R ó n a s z é k i n e k** festő ecsetjére méltó alakja. A többiek úgy játszottak, mintha kölcsön kérték volna önmagukat erre az egy előadásra, gondolván, hogy egy ilyen régi darabra nézve már ugys mindegy, tudja-e az ember a szerepét vagy sem. **Ó r l e y** Flóra huszártáncza volt az előadás legkimagaslóbb pontja, melyért négyszer hívták a lámpák elé.

Fővárosi vélemény a Tiszai szintársulatról. Hogy Tiszai jó szintársulatot vezet majd Debreczenbe, a fölött kezdettől fogva nem kértelkedtünk. Ebbeli hitünket megerősítette az a névsor, melyet a színügyi bizottság ma vesz bírálás alá. — Elismerőleg nyilatkozik erről a „Pesti Hírlap” is, mely miután közli a névsort, így végzi a tudósítását: „A vidéki színészeti viszonyok ismeretének alapján itélve, ez a **k o l o z s v á r i n e m z e t i s z i n h á z u t á n a l e g e l ő b b k e l ő** szintársulati névsor”.

A színházi műsor a jövő hétre következőleg állapított meg:

Hétfőn: Árvalányhaj, Rátkay László népszínműve.

Kedden: Koldusdiák, operette Milöckertől.

Szerdán: Uj czég, Sardou színműve. Csütörtökön: Böregér, operette Strausstól.

Pénteken: Szünét.

Szombaton: Jani és Juczi, népszínmű Pusztaytól.

Vasárnap: Ugyanez.

Előkészületben van a „Kapi vár”, Gabányi száz aranyas vigjátéka és „Apja lánya” Vidor Pál népszínműve, melyek közelebb adatnak először színházunkban.

Közgazdaság.

Sertésbehozatali tilalom Németországban. A berlini osztrák-magyar nagykövetségtől nyert távirati értesítés szerint a porosz királyi kormány a körömfájásnak a köbányai sertés-szállásokban való elterjedése miatt az elősértéseknek Kőbányáról Poroszország területére való bevitelét az év január hó 7-től kezdődőleg

Brassói és Gácsi posztók

Flanel-takarók, Lópokrócok,
Tricot, Permien és Toskin,
Mindennemű bélésneműek,
Férfi chiffon ingek
150, 190, 220, 260,
minőségekben,

Gyapju alsó ingek,
nadrágok

nagy választékban
Szabó Lajos fiai

cégnél:

DEBRECZEN, Rózsater.

ÚJ SERFŐRAKTÁR Debreczenben.

Az első magyar részvény Serfőzde Kőbányán Debreczen és Vidéke részére — Debreczenben.

Szikszay Gyulánál

fő piacz 1824-ik számú háznál

1893. Január 1-jétől egy

serfőraktárt állított fel,

hol mindenkor a fenti Serfőzde kitűnő és ország-világ előtt ösmeretes gyártmányai eredeti hordókban 25 literrel kezdve a legnagyobb mennyiségig mindenkor frissen és üvegekben naponta friss töltésben — Debreczenben bérmentve a házhoz, Vidékre pedig a helybeli vasuti állomáshoz szinte bérmentve készséggel szállítatik.

Különösen felhívom a T. vendéglősök, kávéosok és a serfogyasztó nagy érdemű közönség szíves figyelmét a fenti serfőzödének legkitűnőbb, s eddig atol nem ért gyártmányára az

Udvari serre

ezen a Pilseni serhez teljesen hasonló ser úgy Budapesten mint a külföldön is igen nagy fogyasztásnak örvend és a debreczeni fő raktár is mindent elfog követni arra nézve hogy ezen ser minőség minél több helyen legyen itt kapható, úgy a sercsarnokokban pohár vagy liter számára, mint a kávéházakban palackokban. A magán fogyasztó közönség részére 25 liter mennyiségben felül a rendelvények akár hordóban, akár üvegben bérmentve ser a házhoz szállítatik.

Arjegyzékekkel készséggel szolgálók s mielőbbi bec-es megrendelést kér

tisztelettel

Szikszay Gyula

az első magyar részvény serfőzde fő raktárosa.

Kiadó lakás.

Nagy lakás a főtér és hatvanutca sarkán a volt kereskedelmi akademia helyiség, rögtön

kiadandó.

Felvilágosítást ad

Tóth Gyula

vaskereskedő cég.

Alkalmi ajándékokban,

valamint minden más alkalmi meglepetésekre hasznos és czélszerű:

Porzellán, Chinaezüst, Bronze és Majolika ujdonságokat,

Ditmár, Brünner és hazai gyártmányu:

asztali- és függőlámpákat, nap- és villámégőkkel.

Porzellán-, Ét-, Kávó-, Tea,

ugyszinte mindennemű

üveg-, ivó- és likőr készleteket nagy választékban ajánl

Kaszanyitzky Endre

DEBRECZENBEN.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek. — Árjegyzékek kivánatra bérmentve szolgálók.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A sokszorosított cége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorfégés székrekedésnél májbajok vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerertáiraiban MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívélyes „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezeka gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszük.

Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. MOLL“ feliratu ónozáttal van zárva

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési-szer köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinek legismerteseb népszere. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, BÉCS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstantánvét mellett teljesítetnek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvét mellett két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész u hoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszéren működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel

HORNOF, lelkész Micholn-p-ban.

Raktár: DEBRECZENBEN, Tóth Béla Muraközy Károly gyógyszerész és Szent-Királyi Tivadar uraknál.

→ Tavaszi gyógyítás

→ Nyári gyógyítás.

→ Őszi gyógyítás.

→ Téli gyógyítás.

→ Legjobb bedörzsölő-szer

köszvény,

csusz

és minden

→ meghűlési betegségek ellen.

Addig is míg új nagy szőnyeg raktárunkat berendezhetjük, helyszüke miatt leltározásunk előtt

mindenféle

 SZŐNYEGEK,

BUTORKELMÉK,

 Ágy és asztalterítők

valamint

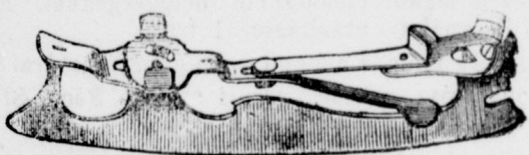
Függönyöket,

Viaszos vászon, padló parkett és linoleumot

10, 20, 30 százalékkal olcsóbban árultunk.

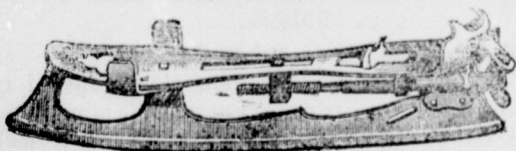
KUNZ JÓZSEF és TÁRSA.

A korcsolyázás a legegészségesebb
testedzés.

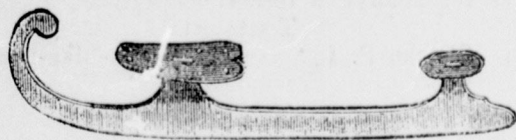
HALIFAX

közönséges	1 pár	frt 1.50
niklrozott	1 " "	3.50
széles acélalppal	1 " "	3.50
" " niklrozva	1 " "	5.—

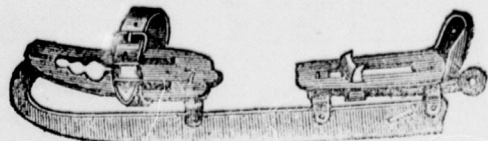
MERKUR

közönséges	1 pár	frt 2.80
niklrozott	1 " "	3.50
" extra finom	1 " "	4.50

JAKSON-HEINES

gyakorlott korcsolyázóknak, talpra csavaró, műkivitelekre legalkalmasabbak niklrozva 7 frt 50.

PATENT

talp és saroknyarral —.90 kr.

Silencium alkalmi ajándék.

Legnagyobb választék és raktár

TÓTH GYULA

vasnagyereskedés Debreczen, városháza sarkán.